

Latweefchu Awiseß.

Nr. 37. Zettortdeenä iitâ September 1841.

Jaunas sinnaß.

Muhsu firdsfehligais un firdslainigais Keisars un semines-tehws gribbedams no jauna fehlastibu mihtai tehwu semnei, Kursemnei un winnaß kaimineem Widsemnei un Jggau nu semnei parahdiht, pawehlejis gudreem un samannigeem kungeem derrigus likkumus sagudroht pehz kurreem krohnim peederrigas gruntes, ne ween lauku, bet arridsan meschu gruntes buhtu waldami. Kad gaddeem us fehchem likkumeem bija gudrohts, tad nu schinni gadda tee jauni likkumi no zeeniga Keisara 12tâ Zuhni deenâ irr apstiprinati un ta jauna Waldischana irr eefahlfuseß Kursemne Imâ Septemvera deenâ waldiht. Tai likkuma grahmata irr fa-nemta kohpâ: Nolikschanas kâ Krohna gruntes buhs waldiht un uskohpt eeksch tahm guberniam Kursemne, Widsemne un Jggauu semne. Schi jauna Waldischana ko wahziffi fauz: Domänenhof — latwiffi Krohnu-gruntes-waldischanas-teefa eeksch sawa gohda wiffahm zittahm Kursemnes augstahm teefahm irr lihdsiga, un ne masums irr nolikts appaksch schihs augstas teefas waldischanas un uskohpschanas, jo neween wiffas Krohna-muischas, bet arri wiffas Krohnu-mahjas un wiffi Krohna-meschi stahw appaksch schihs Krohnu-gruntes-waldischanas-teefas. Dauds darrischanahs un meklefchanahs kas lihds schim bija jamelle pee kambara-teefas un pee augstas mescha-teefas, deht kahdahm pahridarrischanahm woi no arrentes-nehmejeem jeb no mescha-kungeem, schim brihscham jamelle pee Krohnu-gruntes-waldischanas-teefas, kur ja ta subdsiba naw aplama un ta meklefchanahs us no augsta Keisara apstipriateem likkumeem dibbinajahs taisnibu teefscham warrehs atrast. Scho warram slipri zereht ja lassam ar kahdu gudribu tee augsti likkumi paschi falikti un ja sinnam, kam no Deewa un

muhsu firdsfehligais Keisara irr nowehlehts us to luhkoht, lai pehz fehchem jaumeem likkumeem spreesch un walda. Krohna-gruntes-waldischanas-teefai irr eezelts par Wirß-waldineeku (Dirigirender) tas Krohna-lauidim sawas pasemmibas labbad jaw pasihstams augstais kungs Staatraths un Barons Heinrich von Osenberg dauds gohda sibnju nesseßs. Winnam par padohma-dewejeem (Râche) irr eezelti: 1) pee mescha-buhfchanas, tas zeenigais Oberflieutenant von Kleist; 2) pee lauka-kohpschanas buhschanas tas zeenigais Kammerjunktors Barons von Sircs. Schinni augstâ teefa buhs saweenoti appaksch weenas galwas tiklabb meschu waldischana, kâ Krohnu-muischu un lauku-waldischana, bet kad schai augstai teefai buhtu par gruhti katru meklefchanu no pascha galla dsirdeht un isdibbinaht, tad tam kas taisnibu meklejahs ne buhs tuhdat ffreet us teefu, bet sawu subdsibu papreekschu ar prahtu un sapraschannu usdoht pee schihs augstas teefas paligeem. Katram aprinkim irr eezelti Aprinku-pahrluhkotaji (Bezirks-Inspektor) un Aprinku mescha kungi, kas kâ lihds schim bija pee kambara-kungeem papreeksch to subdsibu peenemm un ismelle un tad us Gruntes-waldischanas-teefu no-raida.

Turplikkam saweem lassitajeem wairak par scho teefu bildefim.

Ta fehlla, kas wehl jastahda.

Pahr to ewangeliumu 14tâ fwehtdeenâ pehz waffaras-fwehtku atfwehtes, Luth. 17, 11 — 19. Paldees Deewam! ko mehß tã gaidijam schinni fehju laika, tas mums taggadin sagaidihts, sagaidihts zaur ta pascha Kunga fehlastibu, kas tohs defnits spittaligus wihrus toreis darrija fehlihtus. Zaur Deewa

schelastibu mums bija atkal ko semmē eelikt — fehkla; Deewš pahr mums apscheloojees, turflaht arridsan irr atdarrijis tohs debbes lohguš, un apraffinajis muhsu sehjas, lai tas, kas eeliktš semmē, warr dihg, faknotees un augt. Us tahdu wihs, ne kà toreis, tik desmits ween, ne! dauds desmitsreis tuhstoschi irr tappuschschihsti — schihsti ja ne no spittalibas, bet tak no leelahm ruhpehm un behdahm. Un tu, kas ap scho laiku dohdees us basnizu, tà fakfoht to paschu darri, ko tas Rungs toreis pawehleja teem desmits wihreem, fazzidams: „eita un rahdaitees teem preestereem.“ — Pateesi! iweens Deewam kalpodams wihrs, jeb ar ewangeliuma wahrdeem fakfoht: iktatš preesteris pee tarahm azzim to redsehš, ka tew scho brihdi wairs ne peelihp tahš behdaschanas, un ruhpefchanas un subdischanas spittaliba deht ruddenssehjas un winnas slapjuma, kas preeksch wezzeem Behtmejeem nebuht wehl ne bija wiš. Tad nu ar Deewa paligu taggad — pehz wezzeem Behtmejeem — gan drihs wissur buhs padarrihtš, kas sehjamà laikà irr jabarra: rudsu fehkla gan neweenam ne buhs wairs eefsch klehtes, bet semnes klehpi; un waggas nekur wairs naw fausas, bet pahr pahrim flazzinatas zaur augligu rassu, tà ka warr pahrtikt daschu deenu. Ka nu tu fozzifi, lassitajs? Woi tas patš naw jafakka, ko tee desmits spittaligi wihri toreis warreja fozziht? prohti: „labbaki, dauds labbaki ar mums wisseem taggadin irr!“ — Irr gan labbaki ar winneem wissà muhsu buhschanà. Zo kad maije irr stahdita, tad gan drihs tahds patš labbumš, kahds weenam wihram, kam laimejees, sawu ehku appaksch jumta dabhuht. — Rabbaki nu bija gan arridsan ar wisseem teem desmits wihreem, kad tee aiseijoht tappe schihstii, weenabi labbaki; bet kad ohtradi dewini no teem atpakal nogreesehs, un Deewam gohdu nedewe, tad jafakka, ka teem winnu spittaliba dsittaki mettusees. Prohti ta spittaliba, winnu meefas atstahjust, usgabje winnu sirdi un prahtu; un us tahdu wihs ar teem dewineem pahrak buhs tappis niknaki, nekà papreeksch. — Tad nu no desmits zilwekeem, kas wihs us lai-

mes rabbiti, un kas wihs warreja laimigi dsihwoht, tikkai weens weenigs, kas patš sewim puscham netaisa, un sawas laimes un labklahfchanas ehkai tihfcham ne eelaisch ugguni! Woi tad wehl buhs pahr ko brihnitees dsirboht laudis brehzam, ka laiki arween paleefoht gruhtaki, un ka schi semme effoht tik wahrgulu weeta ween? — J, schi semmite warretu buht, un ir buhtu wiffas weetu weetàs, ittka Sedenes dahrsà, kad tik tee, kas dsihwo wirš tahš, un kas ar prahtu puschfoti, gribbetu dsihwoht ar prahtu un deewabihjigi. Bet raugi, fur ta tsehuhfka tahš launas meefas kahribas pazelt sawu balki, meklede ma peewilt tohs laudis! Un schee tad nu arridsan par dauds flausigi tuhdat usskattahš, ka labbi buhtu, Deewu aismirst, no fcha ta aisleegta kohka ehst, un ka tas, us ko launa kahriba neffahš, azzim jauks effus. Ihti fakfoht: patš effi wainigs, kad tu nekò ne sunni dauds no labbahm deenahm, kad tawas apgruhtinaschanas mohkas arween eet wairumà, un kad tew buhs ne bes leelahm puhlehm un fahpehm no tahš semmes usturretees wiffas tawas dsihwibas deenàs. — Zagahda tad irr un jafargajahš, lai mums arri tà ne-eet, kà teem dewineem, ar furreem pehzak niknaki tappe, nekà papreeksch! — Rudsu-druwa apsehta, gaidita rassa sagaidita; ko gaddu apkahrt ehdisim un strehbim, ar ko gehrbfimees, arri pagallam ne truhks wiš; ar ko sawus lohwinus iswilksim zaur seemu, wehl tas mums irr rohka; mehš tad tà fakfoht schihsti tappusch, schihsti, lai stattamees fur stattidamees, no to wissleelaku behdu un ruhpn spittalibas: bet — usklausi labbi! — weena fehkla mums wehl irr jastahda; prohti to paschu, ko tee dewini nesinnaja un negribbeja stahdiht:

Pateiziba Deewam.

Kur to nemš un kur to stahdihs? Kà lai to stahda? woi tik ne buhs sebbu preeksch schahdas fehshanas un stahdischanas? woi labbi isdohfees arri? un kas mums isaugs no tam? Zo wissu Ehholes Rabrlis tew taggadin eerahdihs.

„Weena fehkla mums wehl effam jastahda! un schi fehkla effam ta pateiziba prett Deewu! — bet fur? Semnes wairs naw; zil tahš bija,

ta irr apsehta ar rudseem, un kas wehl atleef, to waijaga preeksch pubreem.“ — Nebehda wiss par semmi! Wehl irr weetas gan, fur scho fehllu warr eelift; un patti ta fehlla arri ne peetruhts wiss. — Woi sunni, fur nemsi scho fehllu? — Wpstattees tif scha gadda labbumu, tohs dasch daschabus auglus, kas jau fanemti, un kas wehl aug, woi tee naw wissi, katrs par sewi, ta mihta Deewa un debbes-Zehwa laipnibas un schelastibas dahwanas un parahdischanas? Woi tas mihtais debbes-Zehws, tohs audsinadams, ne irr apsehlojees pahr tewi? Woi tu ne effi tappis schkihsts no tahs spittalibas, ko bads un truhkums dsemdina? — Nu un tew peetruhtu, kas tam Samariteram bija papilnam? — tahs pateizibas fehla? — Neisfakkamas leelas irr tahs dasch daschadas Deewa mihtibas dahwanas; neisfakkams leels un pahr pahrim eijams un faspaidihts irraid tas mehrs, kas taggadin eedohts tawa flehpt, sehabs fehklas tahs pateizibas pilns! Kur to wissu lisk? Kur to stahdihs? — Sirdi! — Sirds irr ta semme, kas wehl stahw tufscha, neapsehta! Pee tawahm rohkahm to warr manniht gan, ka tu stipri strahdajis un publejees plaujoht, fanemmoht, grabbjoht, mihtijoht, arroht, sehjoht; bet tawa firds, ak! kahda ta bija preeksch un pehz Turreem, tahda patti wehl irr pehz wezzeem Behtmejeem. Eij tad tu, un steidsees stahdiht, kas wehl irr jastahda — pateizibu tawam Deewam! Eij, un dohd tam Kungam, kas winnam peederr — gohdu! — Ka? Ir to tew eerahdischu un rahdischu pee ta Samaritera. Nahz tad stattitees, ka schis wihrs to darra! — Schis gohda-wihrs, redsedams, ka winsch bija tappis schkihsts, ne eet wiss wairs ar teem dewineem, kas tappuschi schkihsti dewahs woi us mahjahm pee teem fawejeem, kas teem eelsch winnu spittalibas neko ne bija palihdsjesuschi — tee woi tur dewahs, dsihwoht, ka zitureis dsihwoja — bes Deewa, jeb ir us grehku nammeem, turpatt kas sinn atspirdsinatees plaschi dsihwojoht, tehrejoht, dsennoht schihs pasaules nelabbas jaktis. Ar teem tas Samariteris ne staiga pa weenu zellu. Tappis schkihsts, winsch

sakka: „Kungs es esmu mas prett wissahm apsehloschanahm, un prett wissas peetizzibas, ko tu man effi darrijis!“ Un to fazzjis, winsch greesehs atpakkat, un Deewu teize ar stannigu balsi. Un nu atzerrejees, ka tahs leelas Deewa apsehloschanas winnam effam darritas zaur Jesu, to mihtu Meisteri, winsch wissupa-preeksch usmekle to. Sakka pats pee sewim: „Jesus, tas mihtais Meisters man irr pawehlejis: rahdees teem preestereem! Bet weena debbesfiga bals, pascha Deewa bals man pawehl, fazzidama no Jesus, ta mihta Meistera, us mannim: „Schis irr mans mihtais Dehl! klaufait winnu!“ — Tas Samariteris scho balsi dsirdejis, dohdahs pee Jesu, to mihtu Meisteri, un to atraddis, mettahs pee semmes un faru waigu pee winna kahjahm, un winnam pateize. — Raugi, lassitajs, kas to darra, tas bija weens Samariteris. Bet tu, kas to lassa, tu effi weens no Jesus Kristus, ta mihta Meistera ihpaschigeem laudim. Ko tad tu darrisi? Woi kas sinn eefi libds ar teem dewineem, kas dsihwo, ittkä Jesus Kristus nemas ne buhtu nahzis pasaulé, melleht, schkihstih un frehtus darriht wissus, kam peelihp ta grehku spittaliba? — Raunees, ja tu libds schun to effi darrijis! Bet ap scho laiku greesees tad ir tu atpakkat, atstahjis wissus schahdus kristitus nekristigus laudis, un parahdi wissä tawä buhschana, ka ta Deewa mihtesiba pahr wisseem wairak arri tewim irr atspihdejusi eelsch ta, ka winsch faru weenpeedsimmuschu Dehlu irr subtijis pasaulé. Ihti fakkoht: eij nu un darri tu tapatt arridsan, ka tu redseji to Samariteru darraim! — Us tahdu wihsi stahdi tahs pateizibas fehllu tawam Deewam! — „Bet kad tif nebuhs sebbu preeksch schahdas sehshanas un stahdischanas!“ — Ir gan sebbu — taggadin — ta rudsus feht, ta ir schahdu fehllu stahdiht! Wairak ka trihs deenas pehz wezzeem Behtmejeem rudsus feht, naw lahga; tikpatt, Deewam tad tif pateift, kad jau wissi lauki apsehti, parahda, ka tawa firds naw nekahda labba semme. Bet woi zaur to, ka sebbu, semmi pamettihs ne fehtu? Ko tad sagaidihs zittä gadda un plau-

jamà laikà? — Tad nu kas kaisch? Jaseh,
lai buhtu jo febbu! Tikpatt, stahdi tu arridsan
tahs pateizibas fehllu tawam Deewam, lai ka
febbu! Labbaki, febbu, ka pawissam ne! Un
woi tad tee strahdneeki, kas tik ap to weenpades-
mitu stundu ween nogahje ta Runga wihna-kal-
nà, un tik weenu stundu ween tur dabbuja strah-
daht, arri wehl ne dabbuja katrs sawu graschu?
Tapehje ne behda par neko! Stahdi tik muddigi
un no firde tahs pateizibas fehllu tawam Dee-
wam, un wissu zittu subdischanu metti us win-
nu — to Rungu Rungu! Nà labbi isdohsees
schahda tawa stahdischana un fehshana? un kas
few isangs no tahs? — tas irr winna, tawa
Deewa sinnà. — Wehl par to ne behda, kad
tu, itkà tas Samariteris toreis, weens patš effi,
kas to darra! Lai, lai, ka tee dewini eet sawu
zellu, grehku leelzellu; zellkes un eij tu tik droh-
febi prohjam, staigadams tawu zellu, to Dee-
wa zellu, to zellu pee Jesus Kristus, ta mihla
Meistera! Pee Jesu turrees tizzigi! Gan ir
tu sawà laikà dsirdest to preezas pilnu wahrdu:
„tawa tizziba tew irr palihdsejusi!“

Ehdoles Kahlis.

Teefas fluddina schana s.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas wissi tee, kam
taisnas prassichanas buhtu pee ta no Behnes pee Kr.
Wirzawas pagasta pahrrakfiita, sadibas un krahp-
schanas deht us Siberiju aisdsihta Janna Mikkelsohna
(Suzza) allikufschas mantas, pahr kurreu konkurse
spreesta, usaizinati, diwu mehneschu starpà, tas irr
tai 19tâ September f. g., pee Krohna Wirzawas pa-
gasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne
klaufis. I

(L. S.)
(Nr. 330.)

(Pagasta teefas appalschraftis.)

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Suhres pagasta teefas wissi tee, kam kahdas
taisnas prassichanas pee ta sainneeka Kasches Janna
Bergmann, kas inventariuma-truhfuma un zitta par-
radu deht no sawahm mahjahm islikts, usaizinati,
libds 4tu Oktober f. g., pee schihs teefas peeteiktees.
Suhres pagasta teefa, tanni 23schâ August 1841. 2

(L. S.) ††† Jehkabs Walter, pagasta wezjakais.
(Nr. 52.) C. Hagenfeld, teefas skrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgâ, tanni 1mâ September 1841.

		Sudraba naudâ.				Sudraba naudâ.	
		Rb.	Rv.			Rb.	Rv.
1	jauns dahlbertis geldeja	1	33	1	pohds kanneru tappe maksahis ar	—	90
1	puhrs rudju tappe maksahis ar	1	60	1	— linnu labbakas surtes	—	2
1	— kweeschu — —	3	—	1	— sliktakas surtes	—	1
1	— meeschu — —	1	20	1	— tabaka — —	—	65
1	— meeschu = putrainu	1	90	1	— dselses — —	—	75
1	— auju — —	—	75	1	— sweesta — —	2	25
1	— kweeschu = miltu	4	—	1	muzza silku, preeschu muzzâ	—	7
1	— bihdeletu rudju = miltu	2	10	1	— wihkschnu muzzâ	—	7
1	— rupju rudju = miltu	1	60	1	— sarkanas sahlis — —	7	—
1	— sirnu — —	1	60	1	— rupjas leddaimas sahlis	—	6
1	— linnu = sehklas — —	3	50	1	— rupjas baltas sahlis	—	4
1	— kanneru = sehklas — —	1	60	1	— smalkas sahlis — —	4	40
1	— kinnenu — —	5	—				4

W r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas = rahlis A. Weitler.